

شناسایی ژنوتیپ های برتر زیتون بومی استان ایلام با استفاده از شاخص های مورفولوژیکی و فنولوژی

اکبر اسماعیلی، منصور غلامی، عیسی ارچی، محمود اثنی عشری

دانشجوی کارشناسی ارشد علوم باغبانی، دانشیار گروه علوم باغبانی دانشگاه بوعلی سینا، عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان کرمانشاه و استادیار گروه علوم باغبانی دانشگاه بوعلی سینا

از بین توده های زیتون بومی استان ایلام ۳۹ نمونه که دارای وضعیت رشدی مطلوب بودند شناسایی و پلاک کوبی گردیدند. با استفاده از دیسکریپتور زیتون و در طی فصل رشد مشخصات هر ژنوتیپ در زمان مناسب اندازه گیری و ثبت شد. ویژگی های درخت شامل عادت رشد، تراکم تاج، طول میانگره ها، شکل برگ، زمان باز شدن گل ها، طول گل آذین، تعداد گل ها در هر گل آذین و مشخصات میوه شامل وزن میوه، شکل قرینگی میوه، تعداد عدسک سطح میوه، اندازه عدسک ها، تغییر رنگ در بلوغ، وزن هسته، شکل هسته، وضعیت قرینگی قطر بذر، نوک بذر، تعداد شیار سطح بذر، پراکندگی شیارها اندازه گیری شد. در موقع رسیدن، تعداد ۲۰ عدد میوه رسیده از هر ژنوتیپ و از قسمت های مختلف درخت جمع آوری و قسمت گوشتی میوه ها رابه دقت جدا کرده و وزن تر و وزن خشک آنها ثبت شد. عدم آبیاری موجب کاهش اختلاف وزن خشک میوه ها شده و هم چنین تغییرات شکل میوه، ریزش برگ و میوه با نزدیکتر شدن به آخر فصل رشد بیشتری شود. شکل میوه و هسته و میزان گوشت میوه ها بیشتر تحت تاثیر شرایط محیطی قرار می گیرند. تعداد عدسک ها در سطح میوه در بیشتر توده ها زیاد، اندازه عدسک ها کوچک و در اثر آب و هوای منطقه شیار و زبری سطح بذرها بیشتر،

میوه های گرمسیری و نیمه گرمسیری - پوستر

شیارها نا منظم تر، هسته ها ریزتر و مغز هسته ها پوک بودند. رنگ میوه در اکثر توده ها سیاه و شروع رنگ گیری از نوک میوه بود. ژنوتیپ های موجود در یکی از مناطق مورد مطالعه میوه زرد پر رنگ داشتند. نتایج این بررسی ها نشان داد در بین ژنوتیپ های بومی زیتون تفاوت های آشکار وجود داشته و با استفاده از صفات موفولوژیکی می توان تفاوت ژنوتیپ ها را تشخیص داد که ۵ ژنوتیپ متفاوت از هم تشخیص داده شد.